

آیه آیه

درپے مفہوم خیر و شر

تالیف:

طیبہ زمانی اسکندانی

www.kebab.ir

سرشناسه	:	زمانی اسگندانی، طیه، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آیه آیه در پی مفهوم خیر و شر /
	:	تالیف طیه زمانی اسگندانی
مشخصات نشر	:	تهران: تایماز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۸ ص.
شابک	:	978-600-7403-28-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	خیر و شر (اسلام) -- جنبه های قرآنی
موضوع	:	خیر و شر (اسلام)
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۳ ۸۱۹/۷/۲۱۹ BP۲۱۹
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۴۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۵۹۳۷۰۴

انتشارات تایماز

آیه آیه در پی مفهوم خیر و شر

ناشر:	تایماز
مؤلف:	طیه زمانی اسگندانی
صفحه آرای:	گروه فنی تایماز ۰۲۱-۶۶۹۷۲۰۵۴
مدیر اجرایی:	مجید باشعور
چاپ و صحافی:	تایماز
نوبت چاپ:	اول - مهر ماه ۱۳۹۳
شمارگان:	۱۰۰۰
قیمت:	۱۰۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۰۳-۲۸-۰

www.taymazbook.ir

حق چاپ محفوظ و متعلق به انتشارات تایماز می باشد.

TB

فهرست مطالب

مقدمه

۹ صل اول

۹ معانی لغوی «خیر»

۱۱ «خیر» از نظر قواعد ادبی

۱۲ معانی «خیرات»

۱۵ نسبت «خیر» و اسماء باری تعالی

۱۹ صل دوم

۱۹ مصادیق «خیر» در قرآن

۲۱ آیات مشتمل بر واژه‌ی «خیر»

۳۵ صل سوم

۳۵ وظیفه‌ی انسان در قبال خیرات

شکر ۳۵

۳۷ آثار شکر گزاره‌ی

۴۱ صل چهارم

۴۱ معانی لغوی شرّ

۴۲ «شرّ» از نظر قواعد ادبی

۴۲ معانی اصطلاحی شرّ

۴۵ صل پنجم

۴۵	مصادیق «شر»
۶۷	فصل ششم
۶۷	وظیفه‌ی انسان در قبال شرور
۸۱	فصل هفتم
۸۱	ماهیت شرور
۸۲	حکمت الهی
۸۲	فیض الهی
۸۵	بررسی دیدگاه‌های مختلف در مورد ماهیت شرور
۹۳	شرّ عدم است یا عدمی؟
۹۷	شرّ مطلق است یا نسبی؟
۱۰۱	تفکیک ناپذیری خیر و شرّ در عالم
۱۰۴	تفاوت یا تبعیض
۱۱۳	فصل هشتم
۱۱۳	شرّ از نظر قرآن
۱۱۹	منشأ «شرور» از نظر قرآن
۱۲۲	علل بروز شرور از نظر قرآن
۱۲۴	ابتلائات الهی، شروری که گزیر و گریزی از آن نیست
۱۲۶	امتحان و ابتلا، وسیله‌ای برای مشخص شدن رتبه‌ی ایمان انسانها
۱۳۱	علت ابتلائات الهی
۱۳۷	پیامبران و ابتلائات الهی

۱۳۸		شروع مقدماتی خیرات
۱۴۱		صل نهم
۱۴۱		شبهه‌ی شرور
۱۴۴		شبهه در اموری که خود انسان در ایجاد آن نقشی ندارد
۱۴۶		شبهه‌ی مرگ
۱۴۸		شبهه‌ی ثنویت
۱۵۱		صل دهم
۱۵۱		نتیجه‌گیری
۱۵۳		هرست آیات
۱۵۷		هرست منابع و مآخذ

همواره شرّ و بدی و ناگواری‌های گوناگونی از قبیل بیماری، فقر و حوادثی چون زمین لرزه، آتش فشان و سیل، در جهان طبیعت به چشم می‌خورد که غیر قابل انکار هستند.

با مشاهده‌ی انواع شرور در عالم، این سؤال به ذهن می‌رسد که چرا خداوند یکی را زشت و دیگری را زیبا آفرید؟ چرا یکی را قد بلند و موزون و دیگری را کوتاه قد خلق کرد؟ چرا انسان‌های ظالم را بر ضعیفان مسلط کرد؟ چرا حیوانات درنده و خزندگان چندان آوار را خلق کرد؟ چرا شهرها و خانه‌ها را پس از آن همه تلاشی که برای ساختن و آباد کردنشان شده بود، با زلزله‌ها و سیلاب‌های ویرانگر نابود ساخت؟ چرا آدمی را همین که می‌خواهد به قول امروزی‌ها «دستش به دهنش برسد» به انواع بیماری‌ها مبتلا کرده، همه‌ی آن زحمات و تلاش‌ها را به کامش زهر می‌کند؟ چرا خداوند انسان را با این مهارت خلق می‌کند و او را اشرف مخلوقات قرار می‌دهد سپس به یکباره او را در کام مرگ فرو برده، کاخ آمالش را ویران می‌سازد و هزاران هزار از این چراها...

این سؤالات، بعضی‌ها را به انکار خدا و برخی را به تنویر و برخی دیگر را به جبر گرای و انکار اختیار کشانده و برخی را به این باور رسانده که خداوند، قادر، عالم و خیرخواه مطلق است.

علّت راه‌یابی شرور در نظام آفرینش از پرسش‌هایی است که از دیرباز ذهن بشر را به خود مشغول کرده است و اندیشمندان و حکما همواره بر اساس جهان بینی خاص خود و در حدّ توانایی خویش در صدد پاسخ گویی به این مسأله برآمده‌اند.

اندیشمندان و فلاسفه‌ی اسلامی با استفاده از تحلیل‌های دقیق عقلی و با بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و روایات وارده از معصومین (ع) درمورد این مسأله به تحقیق پرداخته‌اند

و با بررسی درمورد ماهیت شرور ثابت کرده‌اند، شرور عالم هستی عدمی‌اند، از خیرات قابل تفکیک نیستند و چه بسا بنابر حکمت الهی فواید بی‌شماری نیز بر آن‌ها مترتب است. در این کتاب مفهوم «خیر» و «شر» و وظایف انسان در قبال خیرات و شرور با توجه به آیات قرآن کریم و نیز ماهیت شرور و باورهای درونی افراد نسبت به خیرات و شرور بررسی و تبیین شده است و نگارش تمامی مطالب، بدون تکیه بر اطلاعات شخصی و با مراجعه به کتب تفسیر و سایر کتب معتبر، انجام یافته است.

در مورد دو مسأله‌ی «خیر» و «شر» تحقیقات فراوانی انجام یافته‌است ولی بیشتر این تحقیقات، بر اساس علم فلسفه و کلام بوده است؛ از آن جایی که قرآن مجید عالی‌ترین مرجع برای پژوهش در مورد این دو مسأله می‌باشد و خداوند متعال در آیات متعددی از این دو مقوله سخن به میان آورده است، در این کتاب «خیر» و «شر» از منظر قرآن کریم بررسی خواهد شد و با استفاده از مصادیق «خیر» و «شر» در قرآن، تلاش خواهیم کرد غلبه‌ی خیر بر شر و ضرورت وجود شرور در عالم خلقت را ثابت کنیم.

با توجه به ظهور مکاتیب جدید الحادی از قبیل نیهیلیسم و شیطان پرستی و نیز بحران‌های روانی متعدد جوامع بشری نظیر روان پریشی، بدبینی، افسردگی و ... انجام چنین تحقیقاتی ضروری به نظر می‌رسد.

کتاب حاضر می‌تواند به این مکاتیب الحادی پاسخ دهد و نیز در رفع بیماری‌های روحی - روانی نقش به سزایی ایفا کند؛ بنابراین مراکز بهزیستی، مراکز مشاوره و سازمان تبلیغات اسلامی می‌توانند، با استفاده از این دست تحقیق‌ها، در بالا بردن سلامت روحی و اعتقادی افراد جامعه گامی ارزنده بردارند.